

การติดเชื้อเอชไอวีในเด็ก ทำให้เด็กมีความบกพร่องของระบบภูมิคุ้มกันและเสี่ยงต่อการติดเชื้อต่างๆ ได้ง่าย โดยเฉพาะการติดเชื้อฉวยโอกาส ผู้ดูแลเป็นบุคคลสำคัญในการป้องกันการติดเชื้อและส่งเสริมสุขภาพเด็กติดเชื้อเอชไอวี ความเชื่อด้านสุขภาพของผู้ดูแลเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพเด็กติดเชื้อเอชไอวี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อด้านสุขภาพ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพและความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ดูแลเด็กติดเชื้อเอชไอวี โดยใช้แนวคิดความเชื่อด้านสุขภาพของเบคเกอร์ (Becker, 1974) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดูแลเด็กติดเชื้อเอชไอวีที่เด็กมีอายุระหว่าง 1 ปี 3 เดือน ถึง 5 ปี และมารับการตรวจรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และสถาบันบำราศนราดูร ระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2547 จำนวน 70 ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความเชื่อด้านสุขภาพ และแบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ดูแลเด็กติดเชื้อเอชไอวี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยมีดังนี้

ผู้ดูแลเด็กติดเชื้อเอชไอวีมีความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ดูแลมีความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพ และด้านการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพเด็กอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาสุขภาพ และด้านการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพเด็กอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้ดูแลเด็กติดเชื้อเอชไอวีมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ดูแลมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพรายด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ การรณรงค์และสังคม และด้านพัฒนาการอยู่ในระดับสูง

ความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวมกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ดูแลเด็กติดเชื้อเอชไอวี มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .47, p < .01$)

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าพยาบาลควรส่งเสริมให้ผู้ดูแลมีความเชื่อด้านสุขภาพที่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้สามารถดูแลสุขภาพของเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวีได้ดียิ่งขึ้น

HIV infected children have frequent infections resulting from the failure of their immune systems especially, opportunistic infections. Caregivers are the most important people to prevent infections and promote health of these children. Health beliefs of caregivers of HIV infected children is one factor that could influence their health care behaviors in caring for children. The purposes of this study were to describe health beliefs, health care behaviors, and to explain relationships between health beliefs and health care behaviors among caregivers of HIV infected children. Becker's (1974) Health Belief Model was used as a framework of this study. The subjects included 70 caregivers of HIV infected children aged 1 year and 3 months to 5 years. The children were treated at King Chulalongkorn Memorial Hospital, Phramongkutklao Hospital and Bumrasnaradul Institute during March to May 2004. Purposive sampling was used to select the sample. The research instruments consisted of Health Beliefs and Health Care Behaviors Questionnaires. Data were analyzed by using descriptive statistics and Pearson Correlation Coefficient. Findings of this study were as follows :

These caregivers of HIV infected children reported having overall health beliefs at a moderate level. For each dimension of health beliefs, their perception in susceptibility of health problems and benefits of practicing in caring for children were at high levels. However, they reported having perceived severity of health problems and barriers of practicing in caring for children at moderate levels. In addition, they reported having high levels of overall health care behaviors as well as physical, psychosocial, and developmental health care behavior.

There was a significantly positive relationship between health beliefs and health care behaviors among caregivers of HIV infected children ($r = .47, p < .01$).

The results of this study suggest that nurses should promote health beliefs among caregivers of HIV infected children. In order to be able to provide better health care for children with HIV infection.